

HÍREK

Hazai találmány alapján

A Precizia kisipari szövetkezet a hónap végéig több mint 30 RC 5 típusú Midofigraf készüléket szállított a mezőgazdaságnak. A hazai találmány alapján a szövetkezet finommechanikai részlegén előállított készülék méri a hőmérsékletet, a levegő nedvességtartalmát és kiváló eredménnyel alkalmazható a mezőgazdasági betegségek megelőzésére.

A főméggyűjő vállalat

az új esztendő első heteiben 1200 tonna vasat, 50 tonna nyersvasat, 12 tonna szénfém meggyűjtött be. E mennyiség jelentős részét, 1100 tonnát már elszállították Vörös Acélra, illetve Resicára.

Tízdeháromezer olvasó

Az aradi muncipiumi könyvtárnak az elmúlt évben több, mint 13 000 olvasója volt. A kikölcsönzött kötetek száma elérte a 280 500-at. A belső olvasóteremnek 580 állandó látogatója volt. Január 21-ig 4500-an iratkoztak újra.

A vadászok — halászok

megyei egyesületénél tudtuk meg, hogy a nyul-idény befejezése után január végén a megye erdeiben véget ér a fánvadászat is. Február hónapban főleg vaddisznóra vadásznak.

Vendégcsere

Vasárnap, január 25-én a Kultúrpalotában 16 és 19 órai kezdettel szorb esztadeggyűjtés vendégcserejére került sor. A belgrádi népi ének- és táncgyűjtés tagjai, színes, gazdag műsorral szórakoztatták a nézőket. A jegyeket az előadás napján kezdik árulni a Kultúrpalota pénztárában.

A Diákügyi Tanácsokról

— nyilatkozott Crai Ananie elvtárs, a KISZ megyei bizottságának tanügyi kérdésekkel foglalkozó titkára —

A KISZ KB tavaly októberi plenárisának határozata értelmében nemrég megalakult az Országos Diákügyi Tanács. A napokban került sor az Arad megyei tanácsok létrehozására is.

— Első kérdésünk: Mi a Diákügyi Tanács és milyen célból alakult meg?

— Arra hivatott, hogy az iskolában folyó oktató-nevelői és az iskolán kívüli tevékenységet magasabb szintre emelje. Ez lenne céljának általános megfogalmazása. Diákokból, hosszas nevelői tapasztalattal rendelkező tanárokból, KISZ-aktivistákból alakult és a megyei, illetve közszéki KISZ-szervezeteknek lesz alárendelve. Diákügyi Tanács: a neve is mutatja, diákok szervezete.

— Hol működnek majd a tanácsok?

— Minden olyan városban és községben, ahol legalább 3 önálló iskolai egység van. Hogy például szemléltessük: Pécska községben két liceum és általános iskola működik. A kilenc községi szinten alakuló tanácsok közül (Pécska, Vinga, Szentanna, Győrök, Nagyszintye, Sikula, Craiva, Micske, Ternova), három városi (Lippa, Kúrtós, Kisjenő), az Arad muncipiumi és az Arad megyei tanács alakul meg január végéig.

— Ön általánoságban utalt a tanács céljára. Konkrétan: hogyan szervezik meg munkáját és mire terjed ki hatásköre?

— Mindenekelőtt azt kell tisztáznunk, hogy a tanácsok konzultatív szervek, a KISZ-szervezetek elnökei hozhatják döntéseiket. Összefoglalásban a diákok aránya 50 százalék, a másik 50 százalékot mint említettem, nagy tapasztalattal, gyakorlati pedagógusok, az ifjúsági élet szakértői alkotják. Minden Diákügyi Tanács részletes

Két dekád tanulságai

Az új esztendő első hónapjából két dekádot hagyunk magunk mögött. Már az első tíz nap után megvizsgáltuk, miként készült fel a vállalatunk közössége az új feladatokkal való küzdelemre. Az első dekád után azt tapasztaltuk, hogy sok Arad megyei vállalatban biztosították az anyagi feltételeket, s ennek nyomán teljesítették feladataikat is. A második dekád zárása után azonban már nem ilyen rózsás a helyzet. Vannak olyan vállalatok, ahol már ismét jelentkeznek az elmúlt évben észlelt kekkötők és rendellenességek. Igaz, hogy a két dekád nem tartalmazott huszoldos napot (az ünnepekre való tekintettel), de a tervezés sem volt olyan szigorú, mint ahogy az normális körülmények között lenni szokott. A tanulságokat azonban már most le kell vonni, annál is inkább, mivel a hibák okozói nem újkéltiek.

Ütemesen — hajrá nélkül!

Elsőnek az Élelmiszeripari Kombinatot látogattunk meg, mivel e hatalmas gazdasági egység részlegi biztosítását városunk és részben az ország nagy ipari központjainak ellátását. Előre bocsátjuk, hogy a kombinát viszonylatában nemcsak teljesítették, hanem 1,4 százalékkal túl is szármaltak a gazdasági tervet. Az alapfelszerelések dolgozók ütemesen végezték feladataikat és ott, ahol a nyersanyag beszerzése nem ütközött akadályokba, nagyszerű eredményeket értek el. Mint még eddig soha, a Refektára konzervgyár tört az előre. A 130 százalékos teljesítmény, melyet a tervszámla jelentett, nagyon is sokat mond. S ennek eredményét látjuk élelmiszer üzleteinkben is. Megjelentek a nagy keresletnek örvendő izletes huszkonzervek különböző változatokban.

A kombinát másik egységében, a dohánvfeldolgozó részlegén is nagy ütemben kezdődött a kampany. Így a második dekád végén már 116,1 százalékkal teljesítették feladataikat. Jól dolgoztak még a malomban és a Vinalcool részlegén is. Külön dicséretre kell szólnunk a vághid közönségéről, amely hosszú hónapok óta első ízben fél százalékkal túlszámalt a tervfeladatát. A vállalat igazgatója, Danciu mérnök, ottjártunkkor azt is elmondotta, hogy ez most már mindig így lesz. Ezért a kezesség.

Sajnos a kombinátban vannak olyan részlegek, melyeknek műszaki vezetői meg mindig nem tettek meg mindent, a termelés ütemes kibontakozásáért. Így történhetett meg az, hogy a Prigorifer mellyűtő részlegén mindössze 62,3 százalékkal, a tejfeldolgozó részlegén pedig 96 százalékkal teljesítették az első két dekád feladatait.

Joggal várja el mindenki, hogy a vezető iparág, muncipiumunk nehézipara, a legjobbak közé küzdje fel magát. Ez azonban sajnos az első két dekádban még mindig nem történt meg. A Vagongyár hatalmas munkaközössége az év kezdetén komoly vállalatokat tett. Nos, mindez még mindig nem ölt konkrét formát a termelésben. Bizonyos alkatrészek hiánya és a kollaborálásból származó félkész termékek késői érkezése negatívan befolyásolja a gördülő eszközgyártást. Ezért maradtak le a pár most az év elején a személyvagyon és teherkocsi előállításával. Komoly feladatok hárulnak az újonnan kinevezett vezető káderekre a munkafegyelm erősítése terén. Talvány ugyanis az objektív okok mellett sokszor, felelőmségtelenségéből származó elvesztett munkaórát kellett elkönyvelniük. S most, az új évben ez a negatívum ismét jelentkezni fog.

Az üzem termelő részlegén azt tapasztaltuk, hogy a műszakváltás még mindig nem történik menetközben, nem biztosítják idejében a szükséges nyersanyagokat és a munkahelyek ellátása is zökkenősen történik. Az említett hiányosságokat az újonnan kinevezett részlegvezetőknek hamarosan fel kell fedniük és ki kell küszöbölniük.

A Szerszámgyárában sem kü-

lön a helyzet. Mentségül szolgál az, hogy az év végén óriási erőfeszítéssel behozták a lemaradást és teljesítették a fizikai tervet. A félkész áruk skálája azonban megsínylette ezt és nem bővült a kellő módon. Így az előrehaladás közök is szinte a nullára csökkentek. Most, az év első két dekádjában a gépmegmunkáló részlegének ügyvezető beosztásán ezt a lemaradást, de nem nagy sikerrel.

A Szerszámgyárral kapcsolatban szólnunk kell arról is, hogy már a tervezés sem volt a helyzet magaslatán. Az első két dekádra ugyanis 20 esztergápad gyártását tervezték, melyből csak 14-et sikerült megvalósítani. A harmadik dekádban már 155 padot kell összeszerelni és átadni a minőségellenőrnek. Hogy miként történik ez meg, arra még az illetékesek sem tudnak válaszolni.

A fások és textilesek is botladoznak

A Faipari Kombinat feldolgozó egységei az első két dekádban, ha nem is szármaltak túl a tervet, de megközelítő eredményeket értek el. Mégis szólnunk kell arról,

TOOTH SÁNDOR
HEGEDÜS ISTVÁN

(Folytatása a II. oldalon)

Az új esztendő első hónapjából két dekádot hagyunk magunk mögött. Már az első tíz nap után megvizsgáltuk, miként készült fel a vállalatunk közössége az új feladatokkal való küzdelemre. Az első dekád után azt tapasztaltuk, hogy sok Arad megyei vállalatban biztosították az anyagi feltételeket, s ennek nyomán teljesítették feladataikat is. A második dekád zárása után azonban már nem ilyen rózsás a helyzet. Vannak olyan vállalatok, ahol már ismét jelentkeznek az elmúlt évben észlelt kekkötők és rendellenességek. Igaz, hogy a két dekád nem tartalmazott huszoldos napot (az ünnepekre való tekintettel), de a tervezés sem volt olyan szigorú, mint ahogy az normális körülmények között lenni szokott. A tanulságokat azonban már most le kell vonni, annál is inkább, mivel a hibák okozói nem újkéltiek.

A Szerszámgyárral kapcsolatban szólnunk kell arról is, hogy már a tervezés sem volt a helyzet magaslatán. Az első két dekádra ugyanis 20 esztergápad gyártását tervezték, melyből csak 14-et sikerült megvalósítani. A harmadik dekádban már 155 padot kell összeszerelni és átadni a minőségellenőrnek. Hogy miként történik ez meg, arra még az illetékesek sem tudnak válaszolni.

A fások és textilesek is botladoznak

A Faipari Kombinat feldolgozó egységei az első két dekádban, ha nem is szármaltak túl a tervet, de megközelítő eredményeket értek el. Mégis szólnunk kell arról,

TOOTH SÁNDOR
HEGEDÜS ISTVÁN

(Folytatása a II. oldalon)

Ankét

Hogyan foglalkoznak a pártszervezetek a mezőgazdasági propagandával?

A Román Kommunista Párt X. kongressza megnevezett feladatokat tűzött ki a mezőgazdaság további fejlesztésére. Az RKP KB Titkársága a közel-múltban pontos utmutatásokat dolgozott ki azzal kapcsolatban: miként kell foglalkozni a pártszervezetek, a mezőgazdasági propaganda tökéletesítésével, az agro-zooteknikai szakoktatás hatékonyabbá tételével. A minap három községben vizsgáltuk az ilyenirányú tevékenységet.

A Román Kommunista Párt X. kongressza megnevezett feladatokat tűzött ki a mezőgazdaság további fejlesztésére. Az RKP KB Titkársága a közel-múltban pontos utmutatásokat dolgozott ki azzal kapcsolatban: miként kell foglalkozni a pártszervezetek, a mezőgazdasági propaganda tökéletesítésével, az agro-zooteknikai szakoktatás hatékonyabbá tételével. A minap három községben vizsgáltuk az ilyenirányú tevékenységet.

MEGHÍVÓ

Szerdán, január 28-án, reggel 9 óra a muncipiumi neptanács diszternébe (Kőztársaság útja 15. szám) összehívják a képviselőket az Arad megyei neptanács üdögi rendes ülészakára.

N A P I R E N D

1. Arad megye 1970. évi gazdasági fejlődésére vonatkozó határozat-tervezet.

2. Arad megye 1970. évi költségvetésére vonatkozó határozat-tervezet.

Az Arad megyei neptanács állandó bizottságainak közös jelentése a gazdasági és a költségvetési tervre vonatkozóan.

HAS TEODOR
elnök

Ugy érzem. Váci Mihály verse új társadalmunk, az új ember himnusz is lehetne. A cselekvésre vagyó számára ma nincs holt terület. A vidék, a falu megszűnt földrajzi kategóriává lenni, tudatunktól függően leszünk vidékiek, ha nincs erőnk megtagadni ezt a vidékséget. A falu élő értelmiségi lehet mindenki írómborajára, a városot siratót elestet, de lehet — kell legyen — a falu művelődési életének irányítója, szervezője.

— Itt falun valahogy sokkal hamarabb összeülünk beszélgetni — mondta nekem Gönczi Gyula, a kisiratosi MTSZ agrónomusa — Szükségem érzésem annak, hogy tegyünk valamit a művelődésért, a népművelésért. Városban megvan a lehetőség, itt meg kell teremtenünk öket.

Az MT SZ irodájában „történet” lázas munka közben. Félórát várakoztatott és husz pernyi időt szánt a velem való beszélgetésre.

— Ne haragudjon — mondta —, nagyon sok a dolgom.

Egy kicsit én éreztem rosszul magam „ármenösszegem” — magam tettem fel a kérdéseket egyikeket a másik után, hogy gyorsabban végezzünk. Nem sikerült. Neki is sok nordanálvalója volt.

— Kása bácsiaval sikerült létrehozni azt a regésztől múzeumot, amelynek darabjai innen a határból szedték össze. Nagybaj a terenhány, a régi művelődési otthon öltözékben rendezték be. Nem éppen múzeumra alkalmas hely.

— Az archeológia szenvedélye?

— Nem szenvedély. Erdekel csupán.

— Van valami szenvedélye?

— Nem mondhatom. Könyveket gyűjtök, ha lehet, régi könyveket. Meg földlört. Ezen a téren már minden lehetőséget „felcsipogtettem” előlem. Nekem Csikos Jóska maradt. Ő volt az

A termelőszövetkezetek és a gépesítő vállalatok közötti kapcsolatok

Mezőgazdaságunk korszerűsítésében fontos szerep hárul a gépesítő vállalatokra. Eppen ezért, az állam évről évre egyre nagyobb befektetések eszközösével biztosítja ezek műszaki-anyagi alapjainak gyarapodását. Megyénkben le-
évente mintegy 50 millió lej értékű felszereléssel növekszik a mezőgazdasági gépesítő vállalatok anyagi bázisa. Ebben az esztendőben is 230 traktorról, 101 SPC 6 vetőgéppel, 17 önmeghajtású kombajnnal, több, mint 150 kultivátorral és más felszereléssel bővült az MG V-ek gépparkja. Így az év végén 2534 traktor, 323 SPC 6 vetőgép, 945 kultivátor, 534 utánfutó és sok más gép képezi majd megyénk gépesítő vállalatának műszaki-anyagi alapját.

Azért, hogy a mezőgazdasági gépesítő vállalatok, valamint a szövetkezetek felszerelést és gépeket hatékonyabban felhasználják, az MT SZ-ek Országos Szövetsége Tánácsának decemberi plénuma elhatározta, hogy az év tavaszáig minden termelőszövetkezetben állandó jellegű gépesítő osztályt kell létesíteni. Megyénkben is újabb 22 gépesítő osztály alakult meg ezekben a napokban. A 700 hektárnál kevesebb szántóterülettel rendelkező szövetkezetekben azonban továbbra is csak gépesítőportok dolgoznak.

A gépesítő osztályok létrehozása megköveteli, hogy a vállalat és az mtsz-ek vezetői idejében meghatározzák: milyen felszerelésekre, szerszámokra van szükségük; ugyanakkor megfelelő parkolóhelyeket és helyiségeket kell kijelölni, illetve biztosítani a javítóműhelyek megszervezésére. Jelenleg tanulmányokat végzünk a vállalatokban alkalmazott személyzet csökkentésének lehetőségeiről.

A gépesítő osztályok megszervezésének eredményeképpen sokrétűbb, változatosabb lesz a gépi munka. A mezőgazdasági szervek és a gépesítő vállalatok vezetői gondoskodnak arról, hogy a szövetkezetek sajátosságainak megfelelően biztosítsák a gépillomány összetételét. Tag lehetőségek nyílnak a munkálatok bővítésére. Vagyunk csak figyelembe az öntözéssel, valamint a szállítási kapcsolatok teremtését, amelyeket ezután nemcsak a mezőgazdasági szektor számára vállaltunk. Meg kell említeni azt is, hogy ettől az évtől kezdve a gépesítő vállalatok végzik majd az összes felszerelések és gépek

javítását a termelőszövetkezetekben. Mint joi és korszerűen felszerelt termelési részlegek, a gépesítő osztályok felelősséggel tartoznak a szövetkezet vezetőtanácsa előtt a szövetkezetben foglalt munkálatok teljesítéséért, a gépesítő vállalatnak pedig a gazdasági terv megvalósításáért. Az mtsz-ek és a gépesítő osztályok kapcsolatainak fontos vonása, hogy ezeknek kizárólag gazdasági jellegű legyen. Az osztályoknak és a termelőszövetkezeteknek kölcsönös érdeke egymás tervfeladatainak sikeres és maradéktalan megvalósítása. Az új szerződéstípus kötelezi a gépesítő osztályt, hogy a helyi munkaprogram és megrendelések alapján elegetesse ki a szövetkezet igényeit. Pontos vonásnak tekinthető a minőségellenőrzésben támasztott igényesség. Ez irányban nem lehet helye semmiféle engedékenységnek. Amennyiben a traktorosok közül egyesek nem vegenek a szerződésben foglaltaknak megfelelő munkát, vagy nem tartják tiszteltben a munkaprogramot, a termelőszövetkezet elrendelheti a művelet újraelvégését és megállapíthatja a vétkesek anyagi felelősségét. Ez irányban a legfontosabb feladat a szövetkezet főmunkáse harul.

Igen nagy jelentőségű az, hogy a gépesítő osztály termelési és gazdasági tervének teljesítése a szövetkezet tervezett hozamainak elérésétől függ. Természetes, hogy ez a tény csak fokozza a traktorosok felelősségét. Ilyen értelemben

NOVAC PANTELIMON mérnök,
a Megyei Mezőgazdasági Igazgatóság aligazgatója

(Folytatása a II. oldalon)

Meddig halogatják a mezőgazdasági propaganda bizottságok megalakítását?

Több, mint két hónap telt el a mióta a felsőbb pártszervek feladatult tűzték ki a községi pártbizottságoknak: alakítsanak mezőgazdasági propaganda bizottságot az ezek közvetlen közreműködésével szervezzék meg a szakoktatást, szervezzék különféle ismeretterjesztő akciókat, tapasztalatsereket. Végül már létrejött a bizottság — melybe bevonták a községben és a hozzá tartozó falvakban tevékenykedő összes agrár- és állattenyésztő mérnököket — de Szilágyi Györggyel, a majláti mtsz főmérnökével. Az első lépést megtették. De ez még csak a kezdet. Munkatervet még nem készítettek s így érthető, hogy eddig semmi-féle tevékenységet nem fejtettek ki. Fenaklon meg nem alakult meg a bizottság. Igaz, Fuiorea Mitrică elvtárs, a községi pártbizottság titkára tud e feladatról s ígéretet tett, hogy a legrovidebb időn belül pótolják mulasztásukat.

— Megalakították a mezőgazdasági propaganda bizottságot? —

— Több, mint két hónap telt el a mióta a felsőbb pártszervek feladatult tűzték ki a községi pártbizottságoknak: alakítsanak mezőgazdasági propaganda bizottságot az ezek közvetlen közreműködésével szervezzék meg a szakoktatást, szervezzék különféle ismeretterjesztő akciókat, tapasztalatsereket. Végül már létrejött a bizottság — melybe bevonták a községben és a hozzá tartozó falvakban tevékenykedő összes agrár- és állattenyésztő mérnököket — de Szilágyi Györggyel, a majláti mtsz főmérnökével. Az első lépést megtették. De ez még csak a kezdet. Munkatervet még nem készítettek s így érthető, hogy eddig semmi-féle tevékenységet nem fejtettek ki. Fenaklon meg nem alakult meg a bizottság. Igaz, Fuiorea Mitrică elvtárs, a községi pártbizottság titkára tud e feladatról s ígéretet tett, hogy a legrovidebb időn belül pótolják mulasztásukat.

— Megalakították a mezőgazdasági propaganda bizottságot? —

— Több, mint két hónap telt el a mióta a felsőbb pártszervek feladatult tűzték ki a községi pártbizottságoknak: alakítsanak mezőgazdasági propaganda bizottságot az ezek közvetlen közreműködésével szervezzék meg a szakoktatást, szervezzék különféle ismeretterjesztő akciókat, tapasztalatsereket. Végül már létrejött a bizottság — melybe bevonták a községben és a hozzá tartozó falvakban tevékenykedő összes agrár- és állattenyésztő mérnököket — de Szilágyi Györggyel, a majláti mtsz főmérnökével. Az első lépést megtették. De ez még csak a kezdet. Munkatervet még nem készítettek s így érthető, hogy eddig semmi-féle tevékenységet nem fejtettek ki. Fenaklon meg nem alakult meg a bizottság. Igaz, Fuiorea Mitrică elvtárs, a községi pártbizottság titkára tud e feladatról s ígéretet tett, hogy a legrovidebb időn belül pótolják mulasztásukat.

— Megalakították a mezőgazdasági propaganda bizottságot? —

— Több, mint két hónap telt el a mióta a felsőbb pártszervek feladatult tűzték ki a községi pártbizottságoknak: alakítsanak mezőgazdasági propaganda bizottságot az ezek közvetlen közreműködésével szervezzék meg a szakoktatást, szervezzék különféle ismeretterjesztő akciókat, tapasztalatsereket. Végül már létrejött a bizottság — melybe bevonták a községben és a hozzá tartozó falvakban tevékenykedő összes agrár- és állattenyésztő mérnököket — de Szilágyi Györggyel, a majláti mtsz főmérnökével. Az első lépést megtették. De ez még csak a kezdet. Munkatervet még nem készítettek s így érthető, hogy eddig semmi-féle tevékenységet nem fejtettek ki. Fenaklon meg nem alakult meg a bizottság. Igaz, Fuiorea Mitrică elvtárs, a községi pártbizottság titkára tud e feladatról s ígéretet tett, hogy a legrovidebb időn belül pótolják mulasztásukat.

— Megalakították a mezőgazdasági propaganda bizottságot? —

— Több, mint két hónap telt el a mióta a felsőbb pártszervek feladatult tűzték ki a községi pártbizottságoknak: alakítsanak mezőgazdasági propaganda bizottságot az ezek közvetlen közreműködésével szervezzék meg a szakoktatást, szervezzék különféle ismeretterjesztő akciókat, tapasztalatsereket. Végül már létrejött a bizottság — melybe bevonták a községben és a hozzá tartozó falvakban tevékenykedő összes agrár- és állattenyésztő mérnököket — de Szilágyi Györggyel, a majláti mtsz főmérnökével. Az első lépést megtették. De ez még csak a kezdet. Munkatervet még nem készítettek s így érthető, hogy eddig semmi-féle tevékenységet nem fejtettek ki. Fenaklon meg nem alakult meg a bizottság. Igaz, Fuiorea Mitrică elvtárs, a községi pártbizottság titkára tud e feladatról s ígéretet tett, hogy a legrovidebb időn belül pótolják mulasztásukat.

— Megalakították a mezőgazdasági propaganda bizottságot? —

— Több, mint két hónap telt el a mióta a felsőbb pártszervek feladatult tűzték ki a községi pártbizottságoknak: alakítsanak mezőgazdasági propaganda bizottságot az ezek közvetlen közreműködésével szervezzék meg a szakoktatást, szervezzék különféle ismeretterjesztő akciókat, tapasztalatsereket. Végül már létrejött a bizottság — melybe bevonták a községben és a hozzá tartozó falvakban tevékenykedő összes agrár- és állattenyésztő mérnököket — de Szilágyi Györggyel, a majláti mtsz főmérnökével. Az első lépést megtették. De ez még csak a kezdet. Munkatervet még nem készítettek s így érthető, hogy eddig semmi-féle tevékenységet nem fejtettek ki. Fenaklon meg nem alakult meg a bizottság. Igaz, Fuiorea Mitrică elvtárs, a községi pártbizottság titkára tud e feladatról s ígéretet tett, hogy a legrovidebb időn belül pótolják mulasztásukat.

— Megalakították a mezőgazdasági propaganda bizottságot? —

— Több, mint két hónap telt el a mióta a felsőbb pártszervek feladatult tűzték ki a községi pártbizottságoknak: alakítsanak mezőgazdasági propaganda bizottságot az ezek közvetlen közreműködésével szervezzék meg a szakoktatást, szervezzék különféle ismeretterjesztő akciókat, tapasztalatsereket. Végül már létrejött a bizottság — melybe bevonták a községben és a hozzá tartozó falvakban tevékenykedő összes agrár- és állattenyésztő mérnököket — de Szilágyi Györggyel, a majláti mtsz főmérnökével. Az első lépést megtették. De ez még csak a kezdet. Munkatervet még nem készítettek s így érthető, hogy eddig semmi-féle tevékenységet nem fejtettek ki. Fenaklon meg nem alakult meg a bizottság. Igaz, Fuiorea Mitrică elvtárs, a községi pártbizottság titkára tud e feladatról s ígéretet tett, hogy a legrovidebb időn belül pótolják mulasztásukat.

— Megalakították a mezőgazdasági propaganda bizottságot? —

— Több, mint két hónap telt el a mióta a felsőbb pártszervek feladatult tűzték ki a községi pártbizottságoknak: alakítsanak mezőgazdasági propaganda bizottságot az ezek közvetlen közreműködésével szervezzék meg a szakoktatást, szervezzék különféle ismeretterjesztő akciókat, tapasztalatsereket. Végül már létrejött a bizottság — melybe bevonták a községben és a hozzá tartozó falvakban tevékenykedő összes agrár- és állattenyésztő mérnököket — de Szilágyi Györggyel, a majláti mtsz főmérnökével. Az első lépést megtették. De ez még csak a kezdet. Munkatervet még nem készítettek s így érthető, hogy eddig semmi-féle tevékenységet nem fejtettek ki. Fenaklon meg nem alakult meg a bizottság. Igaz, Fuiorea Mitrică elvtárs, a községi pártbizottság titkára tud e feladatról s ígéretet tett, hogy a legrovidebb időn belül pótolják mulasztásukat.

— Megalakították a mezőgazdasági propaganda bizottságot? —

— Több, mint két hónap telt el a mióta a felsőbb pártszervek feladatult tűzték ki a községi pártbizottságoknak: alakítsanak mezőgazdasági propaganda bizottságot az ezek közvetlen közreműködésével szervezzék meg a szakoktatást, szervezzék különféle ismeretterjesztő akciókat, tapasztalatsereket. Végül már létrejött a bizottság — melybe bevonták a községben és a hozzá tartozó falvakban tevékenykedő összes agrár- és állattenyésztő mérnököket — de Szilágyi Györggyel, a majláti mtsz főmérnökével. Az első lépést megtették. De ez még csak a kezdet. Munkatervet még nem készítettek s így érthető, hogy eddig semmi-féle tevékenységet nem fejtettek ki. Fenaklon meg nem alakult meg a bizottság. Igaz, Fuiorea Mitrică elvtárs, a községi pártbizottság titkára tud e feladatról s ígéretet tett, hogy a legrovidebb időn belül pótolják mulasztásukat.

— Megalakították a mezőgazdasági propaganda bizottságot? —

— Több, mint két hónap telt el a mióta a felsőbb pártszervek feladatult tűzték ki a községi pártbizottságoknak: alakítsanak mezőgazdasági propaganda bizottságot az ezek közvetlen közreműködésével szervezzék meg a szakoktatást, szervezzék különféle ismeretterjesztő akciókat, tapasztalatsereket. Végül már létrejött a bizottság — melybe bevonták a községben és a hozzá tartozó falvakban tevékenykedő összes agrár- és állattenyésztő mérnököket — de Szilágyi Györggyel, a majláti mtsz főmérnökével. Az első lépést megtették. De ez még csak a kezdet. Munkatervet még nem készítettek s így érthető, hogy eddig semmi-féle tevékenységet nem fejtettek ki. Fenaklon meg nem alakult meg a bizottság. Igaz, Fuiorea Mitrică elvtárs, a községi pártbizottság titkára tud e feladatról s ígéretet tett, hogy a legrovidebb időn belül pótolják mulasztásukat.

— Megalakították a mezőgazdasági propaganda bizottságot? —

— Több, mint két hónap telt el a mióta a felsőbb pártszervek feladatult tűzték ki a községi pártbizottságoknak: alakítsanak mezőgazdasági propaganda bizottságot az ezek közvetlen közreműködésével szervezzék meg a szakoktatást, szervezzék különféle ismeretterjesztő akciókat, tapasztalatsereket. Végül már létrejött a bizottság — melybe bevonták a községben és a hozzá tartozó falvakban tevékenykedő összes agrár- és állattenyésztő mérnököket — de Szilágyi Györggyel, a majláti mtsz főmérnökével. Az első lépést megtették. De ez még csak a kezdet. Munkatervet még nem készítettek s így érthető, hogy eddig semmi-féle tevékenységet nem fejtettek ki. Fenaklon meg nem alakult meg a bizottság. Igaz, Fuiorea Mitrică elvtárs, a községi pártbizottság titkára tud e feladatról s ígéretet tett, hogy a legrovidebb időn belül pótolják mulasztásukat.

— Megalakították a mezőgazdasági propaganda bizottságot? —

— Több, mint két hónap telt el a mióta a felsőbb pártszervek feladatult tűzték ki a községi pártbizottságoknak: alakítsanak mezőgazdasági propaganda bizottságot az ezek közvetlen közreműködésével szervezzék meg a szakoktatást, szervezzék különféle ismeretterjesztő akciókat, tapasztalatsereket. Végül már létrejött a bizottság — melybe bevonták a községben és a hozzá tartozó falvakban tevékenykedő összes agrár- és állattenyésztő mérnököket — de Szilágyi Györggyel, a majláti mtsz főmérnökével. Az első lépést megtették. De ez még csak a kezdet. Munkatervet még nem készítettek s így érthető, hogy eddig semmi-féle tevékenységet nem fejtettek ki. Fenaklon meg nem alakult meg a bizottság. Igaz, Fuiorea Mitric

Az Oktatásügyi Minisztériumtól

I. Az érettségi vizsga az 1969-1970-es tanévben

1. — Az általános és a művelődési köznevelési tanterv alapján a tanterv felfelvezésének megfelelően MAJUS 23-ÁN ER VÉGET.

MAJUS 24 ÉS JUNIUS 17 KÖZÖTT a tanulók egyenlőre köznevelési vizsgákra. A liciumvezetés KÖZNEVELÉSI KAT szervezik az érettségi tanterv alapján. A TANULÓK RÉSZVÉTELE NEM KÖTELEZŐ.

2. — AZ ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK, akárcsak az előző esztendőben, a következők:

REÁLSZAK
— Római irodalom (írásbeli és szóbeli)
— Számítás (írásbeli és szóbeli)
— Fizika, kémia vagy biológia (szóbeli)

HUMAN SZAK
— Római irodalom (írásbeli és szóbeli)
— A liciumban oktatott egyik idegen nyelv vagy latin nyelv (írásbeli és szóbeli)

— Római történelme, filozófia, tudományos szocializmus vagy biológia (szóbeli).

Az egyetemes nemzetiségek nyelvén működő liciumok érettségi vizsgáit szaktan (real vagy human) írásbeli és szóbeli vizsgák tesztik. AZ ANYANYELV IRODALMA-BOL.

Az érettségi vizsgatárgyak tantervét a Gazeta Intézménye 1969 októberi 1014. és 1015. száma, valamint a Colocvii folyóirat 1969 decemberi, 12. száma közölte.

3. — AZ ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK 18 ÉS 28 (NYÁRI SZESSZIO) ÉS AUGUSZTUS 20 ÉS 31 KÖZÖTT (ŐSZI SZESSZIO) TARTJÁK.

A művelődési liciumok végzett növendékei az érettségi szaktan-tárgyakból a nyári szesszióban május 25 és 31 között, az őszi szesszióban augusztus 17 és 19 között tesztik gyakorlati vizsgát.

Az írásbeli vizsgák rendje a következő:

NYÁRI SZESSZIO
Junius 18 — római irodalom;
Junius 20 — számítás (real-zak);
és idegen nyelv vagy latin nyelv (human szak);
Junius 22 — az anyanyelv irodalma az egyetemes nemzetiségek nyelvén működő liciumok végzett növendékei számára.

AZ ŐSZI SZESSZIOBAN az írásbeli vizsgákat a fenti sorrend szerint augusztus 20-án, 22-én és 23-án tartják meg.

A szóbeli vizsgák az utolsó írásbeli után egy-egy nappal kezdődnek és a vizsgázókat bizottság által megszabott vizsgarend szerint tantervükön kívül külön napokon tartják. A jelölt minden csoportja számára legalább egy-egy szabadnap lesz a vizsgák között.

4. — Az 1970-es érettségi vizsga mindkét szesszióba jelenik meg az általános és a művelődési liciumok 1970-es évfolyamának (nap-pali, esti és látogatás nélküli tanfolyam) végzett növendékei, valamint mindazok, akik 1966 és 1969 között végeztek, de nem érettségiztek, illetve csak egyszer jelentkeztek az érettségi vizsgára, s nem sikerült letenniük. Az 1966—1969 között végeztek utólagra jelentkezhetnek az 1970-es érettségi vizsga valamelyik szessziójára, ha közben már kétszer próbáltak érettségizni, de vizsgáik nem sikerültek.

5. — Az általános liciumok nap-pali és látogatás nélküli tanfolyamait említi évfolyamuk végzettjei a látogatott szakon — real vagy human szakon — érettségiznek; az esti tagozatok végzettjei növendékei csak a real szakon érettségizhetnek.

II. A főiskolai felvételi versenyvizsga

A FŐISKOLÁK, az előző esztendőhöz hasonlóan, júliusban tartják meg A FELVETELI VERSENYVIZSGÁT AZ 1970—1971-ES

EGYETEMI TANEVRE. A versenyvizsga július 4 és 9 között lehet beiratkozni, a vizsga július 10-én kezdődik. A fakultások be-töltetlen helyeire szeptemberben újabb felvételi vizsgaszessziót tartanak.

A felvételi feltételek, a vizsgatárgyak és vizsgák azonosak az előző évekkel, az alábbi — a felsőoktatási szakintézményekben — megkülönböztetve:

1) A Gazdaságtudományi Akadémia külkereskedelmi szakán a felvételi vizsgatárgyak a következők: — számítás (algebra és trigonometria) írásbeli és szóbeli — idegen nyelv (angol, francia, német, orosz) írásbeli — politikai gazdaságtan szóbeli.

A vizsgák száma 4 (négy) akárcsak a tavaly.

2) A filológiai fakultásokon, azoknak a szakokon, ahol a mellékszaki idegen nyelv, pötlőlag írásbeli vizsgát kell tenni az illető nyelv-ből.

3) A szociológiai szakon írásbeli vizsgát kell tenni matematikai analízisből.

A liciumok és a felsőoktatási intézmények vezetősége gondoskodik a vizsgák, illetve a versenyvizsgák zökkenőmentes lebonyolításáról.

SÉTA

Tájékoztató

Filmek

MUREȘUL: Szólan barátok (10, 14, 16, 18, 20).
STUDIO: Babák völgye (10, 12, 15, 17, 20).
IFJUSÁGI: A háború, az háború (11, 16, 18, 20).
VICTORIA: Majmok bolygója (11).
Egri csillagok (14, 17, 20).
PROGRESUL (Ujrad): A nagy kigyó (17, 19).
SOLIDARITATEA (Gáj): Elvesztett level.
CFR (Grădite): Szerlem has Vegas-han (17, 19).

A VIDEKI MOZIK MÚSORA:
LIPPA, MUREȘUL: A makrancos hólyg.
LIPPA, DOINA: Váratott kamaz.
BOROSJENŐ: A báta.
KISJENŐ: Az ember életkorai.
BOROSJENŐ: Karácsony Erzsébettel.
PANKOTA: Az aranybörje.
KURTOS: Csodás idők Spessart-han.

NAGYKÁK: X komiszár és a három zöld kutya bandája.
SZENTANNA: Dr. Homer öccse.
VILAGOS: Golyó a tábornoknak.
VINGA: Angolika és a szultán.
KÖRÖSBÖKÉNY: Gyilkosság hétfőn.
PÉCSKA: Creola, a szemed úgy ég, mint a tűz.

Előadás

Ma délután 18 órakor, a Barátság Házban (Közvetítés útja 78. szám) szimpozium tartanak a Fejedelemségek Egyesülete témával. Előadó: Glück Jenő és Teodorescu Virgil tanárok.

Televízió

Péntek, január 23.
17.00 Római nyelv — konzultáció VIII. osztályosoknak.
17.30 Kémia konzultáció VIII—XII. osztályosoknak.
18.00 Gyermekek világa.
18.30 A tudomány és a természet.
18.50 Népzene-szolisták.
19.00 Híradó.
19.20 Reflektor.
19.30 Van még kérdése?
20.30 Gyöngédség — szovjet játék-film.
22.00 Híradó.
22.10 Kubai balett együttes.
22.20 Nemzetközi szemle.

Múzeum

Az Aradi Múzeum megtekinthető naponta 10—13 és 16—19 óra között a Kulturpalotában. Hétfőn zárva.
A Múzeum alábbi osztályai vannak nyitva:
— Római népművészeti kiállítás;
— Régészeti kiállítás;
— Képzőművészeti tárlat;
— Az 1848—49-es forradalmi múzeum.

Bábszínház

VASARNAP, január 25-én, délután fél 11 órakor: Mureșul si Olul.

Hangverseny

Az Aradi Állami Filharmonia szimfonikus zenekara pénteken, január 23-án, este 8 és vasárnap, január 25-én, délután 11 órakor szimfonikus hangversenyt tart.
Vezető: SIMON EMIL, közreműködik: ALEXANDRU DEMETRIAD zongoraművész.
Műsor: GEORGE DRAGA: Hangversenye; BRAHMS: I. zongoraverseny; MOZART: Prágai szimfonia.
Hétfőn, január 26-án, este 8 órakor, a Kulturpalota Kisteremében kerül sor CIMPAN FÁTYOL ISTVAN és ECKSTEIN VERA hegedű-zongora szonátá-estijére.
Műsor: BACH: A-dúr szonáta; TARTINI: Ürdögtrilla szonáta; BEETHOVEN: A-moll szonáta, Op. 23; BRINZU: Szonáta.
Jegyek a színházi ügyfénségnél és hangverseny előtt a Kulturpalota pénztáránál.

Rádió

Péntek, január 23.
BUKAREST I.
5.05-től 9.30-ig: Reggeli zenés műsor.
— 9.30 A román föld emlékezte.
— 10.30 Fialat könnyűzene előadóművészek.
— 11.15 Ismerjük meg a zenét.
— 11.45 Orvosi tanácsadó.
— 12.15 Polkák és tarantellák.
— 13.22 Ilona Mojica és Nicolae Nijescu énekel.
— 14.00 Zenei kaleidoszkóp.
— 15.00 Esti szel-rozza.
— 16.30 Rádióforum.
— 18.10 Gazdasági szemle.
— 20.05 Esti tabletták Aurel Baranga-tól.
— 20.20 Arghiezi-versek.
— 21.00 Szülők, figyelme!
— 21.35 Könyvzene.
— 22.30 Előadók és zenekarok mindenhol.
— 0.03-tól 3.00-ig: Éjszakai esztrádműsor.

BUKAREST II.
6.00 Reggeli zené.
— 8.10 Pioníradás.
— 9.30 A lugosi művelődési ház Ion Vidu kórusa énekel.
— 10.00 Színházi matiné.
— 12.15 Deli hangverseny.
— 13.30 Tudományos könyvek.
— 13.40 Részletek Friml Rose-Marie c. operett-jéből.
— 15.00 Operaelőadás.
— 16.20 Ioan Chirescu kórusműveiből.
— 17.00 Könyvzene.
— 18.20 Zenei variété.
— 19.30 Látogatás Romulus Vulpescu otthonában.
— 22.00 Preklaszikus zené.
— 24.00 Szimfonikus zené.

BUKARESTI RÁDIO MAGYAR NYELVU ADASA HETKÖZNAP

Délután 11 óra 20 perctől 11 óra 45 perctől a 202, 261, 330 és 477 méteres hullámhosszon, valamint este 19 óra 30 perctől 19 óra 45 perctől a 202, 261 és 330 méteres hullámhosszon beszámoló az ország és a nagyvilág eseményeiről.
A KÖZVETÍTŐ RÁDIO MAGYAR RÓMAN NYELVEN: 6.00 Mezőgazdasági kiadványok.
— 17.45 Hangozsió.
— 17.55 Egy mese, egy dal (zeneköltés iskolásoknak).
— 18.10 Szatmári üzenetek jelentkezik a gazdasági fórum.
— 18.25 Uj Electrecord hangfelvételek.
— 18.55 Vasile Rebraun-jegyzet.
— 19.00 Téli népi szokások Szilágy megyében.
— 19.20 Mi új-ság labdarúgó herkeben.
Magyar nyelv-en: 6.30 Polacsek József jeleníti a nagy-variád municipiumi neptanácstól.
— 16.30 Hangozsió.
— 16.40 Folyóirat-szemle.
— 16.48 Könyvzene.
— 16.53 Föld és ég — dr. Xantus János műsora.
— 17.08 A kol-lozvári stúdió délutáni hangversenye.

Színház

SZOMBATON, január 24-én, este fél 8 órakor: *Idolul si Ion Anapoda* (C. Ber-lei).

VASARNAP, január 25-én, délután fél 4 órakor: *Dona Juana* (békéltetés), este fél 8 órakor: *Cidul* (K. békélt).

Tudomány

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenteti: ma, január 23-án általában hideg idő. Változó mennyiségű felhőzet. Egy-két helyen hószállingózás, hóporok lehetséges. Mersélt keleti szél. A várható leg-alacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 9 és mínusz 5, a legmag-sabb nappali hőmérséklet pedig mínusz 4 és 0 fok között váltakoz-zik. Reggel és este helyi ködkep-ződés.

Levelek — válaszok

SZÜCS JOZSEF, ARAD. Leve-lében a 6. Vátozati utca-ban élelt egyes hiányosságokra hívja fel figyelmünket. Neptanácsi képviselő-jük több kezdeményező kérsége és a lakók részéről az ide vonat-kozó kötelezettségek el nem mulas-tása révén ezek a hibák aránylag könnyen kiküszöbölhetők. Rövi-deesen a helyszíne megvünk, majd a nemkívánatos jelensége-ket szóvá tesszük lapunk Nyitott Szemmel rovatában.
BONDAR ANNA, BOROSSE-BES. Eszrevételével forduljon a Megyei Postaigazgatósághoz.
CSOMOS ÉVA, FEKETE-GYARMAT. Kérvenyt a Megyei Munkaügyi Igazgatósághoz címezze (Directia pentru Problemele

A szakoktatás nem öncél

A meglátogatott községei va-lamennyi mtsz.-ben megszervezték a szövetkezeti tagok oktatását. E célból egyesített tanfolyamokat szerveztek. A legtöbb helyen tisz-teletben tartották a mezőgazdasági szervek utmutatásait, s a legidő-szerűbb előadásokat irányozták elő.

Mint ismeretes, az állattenyés-tesben és a zöldségtermesztésben dolgozó szövetkezeti tagoknak kö-telező a szakoktatásban való rész-vétel. Sajnos a gyakorlatban más-kepp történik. Például a Vingei 30. Decembri mtsz.-ben 92-en dolgoz-nak az állattenyésztési telepen. A tanfolyamra azonban csak 50 szö-vetkezeti tagot vontak be. Majlá-ton a 74 állattenyésztőből 31-et, Szekesuton 80-ból 27-et irtak be a tanfolyamra. Felmerül a kérdés: milyen jogon szegik meg a mérnő-kök a felsőbb szervek utastását? Elhisszük, hogy kevesebb emberrel könnyebb dolgozni, de nekik is meg kell érteniük, hogy a feladat-t teljesíteni kell. Akad olyan példa is, ahol tulburagósággal észlel-hető. Ailincái Vasile, a vingei Spicul mtsz. agrármérnöke for-málisan állította össze a névsort, s az őt mezei brigádban dolgozó 257

szövetkezeti tagot egyetlen tanfo-lyamba sorolta be. Mondanunk sem kell, lehetetlen meg elképzelni is, hogy egyetlen tanfolyamon ilyen sokan vegyenek részt és sajátítsa-nak is el valamit. Egyébként az eddigi gyakorlat is azt igazolja, hogy a megtartott öt előadáson csak 35—40-en vettek részt. Kinek se-git az ilyen fiktív kimutatás?

Ami az előadások rendszeres megtartását illeti, nincs ok panasz-ra. A tanfolyamok lektorai igye-keznek tiszteletben tartani a ka-lendarisztikai tervet. A legtöbb helyen már 4—5 leckét tartottak. Az előadások tartalmát illetően meg-állapítást nyert, hogy azok döntő többsége megfelel a követelmé-nyeknek, helyi példákkal fűszerez-ve tessék érdekesebbé a leckéket. Ezt láttuk Majláton, Vingen és Szekesuton.

Tanulságok, feladatok

Nincs szándékunkban részlete-sseben foglalkozni az agro-zootech-nikai tanfolyamok pozitívumaival. Inkább néhány negatív jelenségre, fogvatékoságra szeretnénk felhí-vni a figyelmet.
Mindenekelőtt szögezzük le: a szakoktatás nem öncél. Nincs szükség formális, fiktív kimutatás-sokra, minden erővel azon kell lenni, hogy hatékony, eredményes oktatást biztosítsunk. Annak elle-gre, hogy az említett mtsz.-ek áll-attenyésztési telepein többsége al-latot nevelnek, a zootechnikusok nem szerveztek meg differenciál-tan az oktatást. Szükséges, hogy külön-külön tanfolyamot szervez-zenek a szarvasmarha-tenyésztők, a sertés- és a baromfigondozók számára. A pártszervezetek ne té-vesseék szem elől, hogy az állat-tenyésztők és zöldségtermesztők oktatása kötelező. Valamennyi pártszervezetnek többlet kell fog-lalkozni a mezőgazdasági propa-

A termelőszövetkezetek és a gépesítő vállalatok közötti új kapcsolatok

ben különösen fontos szerep hárul a termelőszövetkezet főmérnökeire, akiknek állandóan gondoskodnia kell a gépek és felszerelések tel-jesítőképeségének maximális ki-használásáról. A főmérnök felel a szövetkezet termelési tervének tel-jesítéséért, a szerződésben megha-tározott gépi feladatok megvaló-sításáért. Ennek érdekében, hogy a gépesítő osztály megfelelően egy-re növekvő szerepet, a szövet-kezet vezető tanácsának és a vállalat igazgatóbizottságának kellő fel-tételeket kell biztosítania a trak-torok számára.

A fentiekben röviden vázoltam azokat az intézkedéseket, ame-lyek a gépesítő osztályok jövőbeli tevékenységét szabályozzák. Fon-tos, hogy azok, akikre a korszerű

termelőszövetkezet főmérnökeire, akiknek állandóan gondoskodnia kell a gépek és felszerelések tel-jesítőképeségének maximális ki-használásáról. A főmérnök felel a szövetkezet termelési tervének tel-jesítéséért, a szerződésben megha-tározott gépi feladatok megvaló-sításáért. Ennek érdekében, hogy a gépesítő osztály megfelelően egy-re növekvő szerepet, a szövet-kezet vezető tanácsának és a vállalat igazgatóbizottságának kellő fel-tételeket kell biztosítania a trak-torok számára.

Két dekád tanulságai

hogy mintegy 780 köbméter buk-fa félkész termékkel adócsak ma-radtak. A pánkotai részlegen 31 százelekből teljesült az első tíz nap előírányszata. A másodikban azonban, épp úgy, mint az aradi anyareszlegen, már lemaradás ta-pasztalható.
A két, nagy köbméterű egység, a lippai és a borossebi, közösete ezzel szemben még nagyobb lema-radást regisztrált. Különösen a se-besieket illetjük elmarasztalással, mivel az esztendő csak január 15-én kezdtek! Eddig ugyanis ünne-peltek. De mint látjuk, még most sem lendült a rendes kerekvágás-ba a munka.
Textileink már valamivel job-ban tevékenykedtek. Nem hallgat-hatjuk el azonban azt a tényt, hogy az első két dekád után már 140 000 négyzetméter kész szőtes-sel és 28 000 darab kötszövetű ru-haneművel maradtak adócsak. Igaz, hogy nem nagy ez a lemaradás, egy-két nap alatt be lehet hozni. Csakhogy ezt jobb munkaszerve-zéssel, a figyelem erősítésével és nem utolsósorban a nyersanyagok kellő mennyiségben történő bizto-sításával valószínűsíthetjük meg. Fel szeretnénk hívni a figyelmüket meg arra is, hogy a fajlagos a-nyagfogyasztás normáit haladékta-lanul át kell vizsgálni, mivel ezen a téren is veszteségek mutatko-znak.

Télen — a művelődési otthonokban

— Beszéljessünk a műkedvelő mozgalomról —

A KÖRÖSBÖKÉNYI kulturoth-on igazgatójával Aradon, a Műve-lődési és Művészetiügyi Bizottság székhelyen beszélgettünk egy gyű-lés szünetében. Az igazgató min-den szervezőkészséggel latbaveve hozta össze a híres körösbökényi kórust, mely az elmúlt évben az országos műkedvelő fesztiválon a második helyen végzett.
— Az elért eredmények kötelez-nek. Mivel készülnék ebben az év-ben a körösbökényiek, hogyan tes-zik felelőssé ezeket a hosz-szu téli esteket?
— Nem mondhatnám, hogy u-nakoznak a körösbökényiek. A kórusunk jelenleg Paul Paradenc-mester irányításával próbál, készü-l az aradi előadásra. Nagy segítséget kaptunk a Megyei Művelődési és Művészetiügyi Bizottságtól, amely rendelkezésünkre bocsátott egy zongorát. Így legalább normális keretek között készülni fel a kó-rusunk. De visszatérve a téli idő-szak műsorainak összeállítására, mint már mondtam, a jelenlegi időszakban az önálló program elő-készítésével foglalkozunk.
— A többi műkedvelő együttes tevékenykedik-e?

A tizenegy párból álló tánc-csoport több ízben lépett dobogó-ra Maros- és Körös-menti táncok-kal. Hasonlóan gazdag műsorral szerepel a 37 tagú fuvószeneka-runk, amely az 1970-es országos versenyre készül.

— Hogyan szervezték meg a fiatalok szórakozását, nevelését? Rendeznek-e valamilyen vetélk-dőt?

— Irodalmi összejöveteleket szervezünk, melyekre a sebési kö-znevelők is eljárnak. Ezek a találkozók igen érdekes irodalmi vitákkal zárulnak.

Télen a falu művelődési életé-ben eseményszámba megy a ha-gyományosan megrendezett falusi filmfesztivál. Igaz ugyan, hogy ez nem tartozik szorosan a művelő-dési otthon munkájához, de minden filmfesztivál megnyitására műso-r előadást szervezünk.

— Hogyan sikerült az idei meg-nyitó?
— Az elmúlt vasárnap, a község fuvószenekara rövid műsort adott a mozi épülete előtt. A teremben az ünnepélyes megnyitó a dalár-dó énekszámmal kezdődött. A szava-latokat a Rautáciosul, adolcsent

cimű hazai filmalkotás bemutatá-sa követte. A színpadon filmeket bemutató fesztivált nagy érdeklődéssel várta a község moziáto-gató közönsége.

Felmerésünket TUDOR VLADI-MIRESCUN folytattuk. A téli mű-sorterről részletesen tájékoztatót

100 tagú német népi szokásokat bemutató együttes műsora is. A téli időszakra — el szeretném ke-rülni a sablonokat, a kimutatás-okat, valamint a statisztikai adatok feltárolását — gazdag műsort állítottunk össze. Hagyományai pártszervezetnek többlet kell fog-lalkozni a mezőgazdasági propa-

— Csupán egy éve foglalkozom Tudor Vladimirescu művelődé-sének irányításával. Határozottan áll-lítom, jól felszülten vágtunk az 1970-es tél elebe.

A Holich Antal által vezetett könnyűzenekar az országos mű-kevelő fesztiválon a második he-lyen végzett. Nagy sikert aratott a

romfelvonásos a község életéből meríti témáját.

— Hogyan oldották meg a kö-zönségversenzt?

— En nem tudom más közsegek-ben hogy van, de nálunk ez nem okoz különösebb gondot, ugyanis a színjátszók csoportját vesszük inkább igénybe. Most készülnék Temesváron a táncsoportunk kosztümjei. A régi pécskai népi-teljesítő jellegűes motívumait tartal-mazó ruhák közel 70 000 lejbe ke-rülnek. A Megyei Művelődési és Művészetiügyi Bizottságtól kapott összeget igyekszünk jó munkával, gondosan kidolgozott műsorokkal meghálálni. Jelenleg új tánc össe-állításán dolgozunk. A magyar szín-játszó csoport pedig második be-mutatójára készül. Hans Sachs PARADICSOMOT JARÓ DIAK-JA-nak már megvoltak a rend-el-kezési próbái.

Ahhoz, hogy változatos, szór-a-koztató, nevelő, irodalmi műso-rokat állítsunk össze Pécskán, na-gyobb szükség lenne a tantestületi tagok támogatására — mondotta Doru Petescu.

Szándékosan szóaltattuk meg felmerésünk befejező részében UIUIU TEODORT, a megyei Al-kotások Házának igazgatóját, meg-keve, hogy hasonlítsa össze az idei téli programokat az elmúlt esztendő hasonló időszakának mű-soraival.

— Ha az utóbbi évek műsorter-veit átlapozzuk, rögtön szembetűnik az a tény, hogy lényegesen több,

lyen műsort állítottak össze erre a télre?

— A két művelődési otthonban rendszeresen folyik a műkedvelő tevékenység. Jelenleg főleg a tánc és színjátszó csoportokat vesszük inkább igénybe. Most készülnék Temesváron a táncsoportunk kosztümjei. A régi pécskai népi-teljesítő jellegűes motívumait tartal-mazó ruhák közel 70 000 lejbe ke-rülnek. A Megyei Művelődési és Művészetiügyi Bizottságtól kapott összeget igyekszünk jó munkával, gondosan kidolgozott műsorokkal meghálálni. Jelenleg új tánc össe-állításán dolgozunk. A magyar szín-játszó csoport pedig második be-mutatójára készül. Hans Sachs PARADICSOMOT JARÓ DIAK-JA-nak már megvoltak a rend-el-kezési próbái.

Ahhoz, hogy változatos, szór-a-koztató, nevelő, irodalmi műso-rokat állítsunk össze Pécskán, na-gyobb szükség lenne a tantestületi tagok támogatására — mondotta Doru Petescu.

Szándékosan szóaltattuk meg felmerésünk befejező részében UIUIU TEODORT, a megyei Al-kotások Házának igazgatóját, meg-keve, hogy hasonlítsa össze az idei téli programokat az elmúlt esztendő hasonló időszakának mű-soraival.

változatosabb műsort tartalmaznak az idei időszakot átfogó tervek. A változatosabb, magasabb művészi színvonalon bemutatott előadás-okat mégis lényegesen kevesebben látogatják, mint évekkel ezelőtt. A közönség számának csökkenése a hivatalos együttesek előadásai is éreztetik. Oktát nem tudnám ponto-san meghatározni, talán a televí-zió, a mozi, színház konkurenciá-jával magyarázható.

— Melyek azok az új jelensé-gek, amelyek megéynk műkedvelő mozgalomban észlelhetők, s ame-lyek esetleg felrészítenék a kissé „poros”, a formalizmus bélyegét magukon viselő műsorokat?

— Műkedvelő mozgalomunk új megnyilvánulási formát talán az egyre szaporodó amatőr film-klub-ok és az újra felfedezett műked-velő bábozók képezik. Ebben az évben a Művelődési és Művészet-ügyi Bizottság Országos amatőr bábesztivált rendez, melyre szeretnénk, ha megéynk is benevez-ne. A simonyfalvi és kisjenői bá-bosok már hallattak magukról. A-mi a formalizmus illeti, valóban néhány művelődési otthon, rendel-kezik meg „kimutatás” műsorok-kal. Ezeknek a száma ellenben el-enyésző. A téli időszakra megéynk művelődési házai, véleményem sze-rint, jól fel vannak készítve. Az ötleteiben gazdag, színes, szór-a-koztató műsortervek megvalósítá-sra várják.

SZEKERES GÁBOR

Javaslat a holdutas-zárlat megszüntetésére

Az első holdszállás után létesült egészségügyi bizottság úgy véli, hogy szükségletlen a Holdról visszakeresztett asztronauták elkülönítése. A bizottság jelentését a NASA igazgatója elé terjesztették, s az minden valószínűség szerint jóváhagyja a karanténrendszer megszüntetésére vonatkozó javaslatot.

A Holdon járt asztronauták kitűnően érzik magukat, s a közetminták vizsgálata során semmi olyat nem találtak, ami veszélyeztetné a földi életet. A karanténrendszer megszüntetésének javaslata az asztronauták felszerelésére és a holdi közetmintákra is vonatkozik.

TUDÓSÍTÁSOK • PILLANAT

„Semmi gyengeség, Danton!”

A történelem közel kétszáz esztendeje vitatja a két forradalmár államférfi, Danton és Robespierre szerepét. Napjainkban, hogy a marxista francia történetírók tudományosan bebizonyították Robespierre és a jakobinus diktatúra jelentőségét, újra felvetődött a kérdés: miért kellett az oroszlanfeji néptribunának, Dantonnak a vörpadra lépnie?

A kérdést, a napjainkban „dantonista” francia történetírók, a két államférfi egyensúlyából próbálta levezetni. E szerint Danton vaskos, stentori hangú, vakmerő, igazi forradalmi vezér volt. Himnőhelyes arcával, oroszlanfejével, felemelkedő szónoki készségével, mindenben ellentét volt a száraz, visszavonult, közepes szónoki tehetségű Robespierrenek.

Danton, az Arcis sur l'Aube-i földműves családból származó ügyvéd, jóval a forradalom előtt, Párizsban próbált szerencsét. De hiába. A kisemberek ügyes-bajos dolgait intézte, de önálló irodája nem volt. A forradalom előtt, a demokrácia Dantonnak, egyik arisztokrata titkári állást kínált. A nép körében forgódozó ügyvéd így válaszolt: „Őn nem látja, hogy jön a lavina?” (ti. a forradalom).

A forradalom napjaiban egyik megalapítója a jakobinus klubnak. A „szepemberi mérszálkások” idejében — igazságügyminiszter. Majd — lángszavú beszédekkel — a honvédelem legfőbb szervezője.

Elektronikus gép filozófiai kutatásokra

A technika és a gazdaság területén széles körben alkalmazott elektronikus gépek behatolnak a filozófiai kutatások területére is. „Ha a filozófusok nem tudnak valamit, a 4004 megmondja” — hirdeti a Siemens AG cég reklámja, amelyvel ultra bozátott egyik leghatékonyabb terméket, a Golem-4004 számítógépet.

A diüsseldorfi egyetem filozófiai intézetének dokumentációs osztályán jelenleg ennek az elektronikus agynak a segítségével állítják össze az összes bölcsészeti művek első teljes bibliográfiáját.

Ugyancsak az elektronikus gép segítségével készült el a világ mintegy 300 filozófiai folyóiratában megjelent összes cikkek katalógusa. A katalógus a folyóirat megnevezése, a cikk címe és a szerző neve mellett 20 szavas magyarázó szöveget is közöl. Az elektronikus gép memorizálási képessége egymillió nyomtatott oldalt.

A tudománytörténetben — a Bernoulliakat kivéve — alig-alig volt rá esély, hogy nagy elődök munkáját ugyanaból a családból származó méltó utódok fejezzék be. A kisszámú kivétel között is egyedülálló Erdélyi kiváló fiainak, a két Bolyainak a példája, kiknek tevékenysége joggal érdemelte ki a korszakalkotó jelzőt a matematikában.

Az apa, Farkas, is kiváló matematikusnak számított. Ő fiatal korában a híres-nevezetes Göttingenben tanult és itt a nagy Gauss, „a matematikusok fejedelmé” is barátainak sorába fogadta.

A vázolta föl nevezetesen. Tentamen-jében a kor geometriai foglalkoztatónagy problémáit: annak a lehetőségét, hogy teljes geometriai rendszert állítsanak fel a „párhuzamosok tételéről” néven ismert, hírhedt euklideszi axiómától függetlenül. (Axiomának az olyan tételt nevezik, amely nem bizonyítható, de magától értetődő voltánál fogva nem is szorul bizonyításra.

A párhuzamosok axiómája azt mondja ki, hogy egy egyeneshez egy rajta kívül fekvő ponton át csak is egyetlen párhuzamos húzható). Ami Bolyai Farkasnak nem sikerült, azt fia, János, zseniálisan megoldotta. Apja „Tentamen”-jéhez írott, alig 30 oldalas Appen-

rosz föld jeles születésnapjának, a Lobacevszkij is ki dolgozta a nem-euklideszi geometriát, melyet kettőjük tiszteletére Bolyai-Lobacevszkij féle geometriaként tart számon a matematika.

Bolyai János életéről nem sok adat maradt fenn. Kolozsvárott született 1802. december

uj világot teremtettem!” Ez az „új világ” a nem-euklideszi geometria. Hiperbolikus geometriának is nevezzük, mivel törvényei — amelyek a mi euklideszi szemléletéhez szokott gondolkodásmódunknak az első pillanatban abszurdnak tűnnek — egy hiperboloid felületén egyszerűen szemléltethetők. (A Bolyai féle geometriában ugyanis egy egyeneshez egy rajta kívül fekvő ponton át több párhuzamos is lehet fektetni és egy háromszög belső szögeinek összege nem 180 fok, mint az euklideszi geometriában, hanem ennél kevesebb.)

Bolyai János hamarosan kivált a hadseregből és összeférhetetlen természete miatt az emberekkel is mind jobban elzárkózott. Korán nem értette meg és ő sem korán értette meg célja és értelme. „A tér való, igaz tudomány” volt. Ennek megteremtésével örökre beleírta nevét az emberiség halhatatlanjainak sorába.

M. SZABÓ MARIA

BOLYAI JÁNOS (1802–1860)

dix-ben (Függelék) (1832) lefektette az abszolút (a párhuzamosok axiómájától független), nem-euklideszi geometria alapjait és ezzel új utakat nyitott az Einstein relativitás-elmélet geometriai alapjait képező modern geometria számára. Munkásságának értékelését sem von le, hogy töle függetlenül és róla mit sem tudva, vele egyidőben a távoli

15-én, Marosvásárhelyen hunyt el 1860. január 27-én. A vásárhelyi kollegium elvégzése után — ahol édesapja közel fél évszázadig volt a matematikatanár — a bécsi katonai mérnöki akadémián tanult. Majd mint mérnökari tiszt teljesített szolgálatot. Aradon és Temesvárott. Innen írta apjának 1823-ban a látókvi szöveget: „Semmi más, egy

A szívátültetésről

Az Amerikai Országos Kardiológiai Intézet jelentésében mutatott rá: a szívátültetés még csak a kísérletezés szakaszában van, a legfontosabb megoldásra váró probléma az immunbiológiai válasz. A dokumentum, amelyet 11 neves szakember szerkesztett, jelen dr. James V. Warren, az Ohio Egyetem professzorával, behatóan elemzi a probléma minden vonatkozását.

Amíg az immunbiológiai válasz kérdése megoldást nem nyer, évente legfeljebb 100 szívátültetést lehet végrehajtani — szögezi le. Statisztikai adatok szerint a tavaly júliusig végrehajtott 136 szívátültetési műtét eredménye a következő: csupán két újszülött és többet egy évvel, a páciensek mindössze 25 százaléka alig többet hat hónapnál. A szívátültetés egyébként igen drá-

ga, az Egyesült Államokban elérte a 19 000 dollárt is — mutat rá a jelentés. Ha az immunbiológiai választ le tudják majd küzdeni, a szívátültetés kórházi költségei nem haladják majd meg egy szokásos szívrohamét.

Az Egyesült Államokban körülbelül 200 000, hatvanöt éven aluli ember hal meg évente szívbete-

A labdarúgó VB mexikói jelvénye

A labdarúgó világbajnokság eredeti mexikói jelképe, a sötétvörös meztelen mellű mosolygó Juanitot ábrázoló kép vetélytársat kapott. Ez Pico, a sas, amely kácsi hípi módra van tervezve. Juanitotól kellett volna egyedi betöltetnie Mexikóban ugyanazt a szerepet, amelyet az 1966-os világbajnokságon oroszán Willie játszott Angliában. Juanitot azonban angol társától eltérően sok bírálat érte.

Főleg azt vetették a szemére, hogy csupasz mell és hasallal ki a világ e-llé, s ezzel rossz hírből tünteti fel a fiatalokat a labdarúgást, s főleg saját hazáját.

E bírálatok ellenére a labdarúgó világbajnokság rendezőbizottsága továbbra is kitart amellett, hogy a mosolygó Juanito maradjon a mostani világbajnokság jelképe. A bizottság szövegbe határozottan kijelentette: „Juanito

marad az 1970. évi világbajnokság hivatalos jelvénye”.

Pico azonban egyre erősebb vetélytársává válik Juanitónak. Pico, a vörösbőrű és dús, sárga tollazatú kds sas egy futball-labdán áll. Ötödike úgy van megtervezve, hogy a döntő mezőny mind a 16 csapatának színeit képviselje. Picoról reklámfilm is készült, amely bemutatja, hogyan siet az 1-0-las vereség előtt álló mexikói csapat segítségére.

Egygymághárom gólt rug az ellenfél kapujába és ezzel megfordítja a mérkőzés sorsát.

Pico a mexikói labdarúgó szurkolók főleg azért fogadták szívesen, mert a sas valóságos mitológiai alakja Mexikónak. A mexikói nemzeti címer sástrázó, kígyóval a szájában.

A már tavaly népszerűsített Juanitot azonban külföldön is ismerik, s ezért minden valószínűség szerint ő marad a labdarúgó világbajnokság hivatalos jelképe.

Juanito vagy Pico?

Újabb erőmű-távvezérlési munkálatok fejeződtek be

Befejeződtek a roznovi, zánesti-i, costisai és buhuși-i erőművek távvezérlési munkálatai. Az erőműveket így bekapcsolták a Piatra Neamt-i irányító központ ellenőrző rendszerébe. E központ ellenőrző most a Piatra Neamt után a Besztercén sorakozó egész vízierőműsort. A másik két — Vaduri és

Pingarați — erőművet a stájarul üzemelő irányítják. Az egész távvezérlési berendezést a bukaresti energetikai vállalat állította elő.

A szovjet meteorológusok feltételezése szerint a Szovjetunió európai részében az időjárást az évtől kezdve a melegebb telek és a bő havazás fogja jellemezni. A meleg és a hideg telek periódikus változását már hosszú évek óta megfigyeltek. Az ötödik évtizedtől kezdve a Szovjetunióban egymás után négy rendkívül hideg tél volt, majd 15 melegebb tél következett. Ezután hét éven át ismét erős fagy jellemezte a telet.

A változások alapján dolgozták ki a tudósok azt a hipotézist, hogy az égitestek befolyását gyakorolnak a földi légkörre — írja a Pravda-ban D. Drozdzjeva, a Szovjetunió hidrometeorológiai központjának munkatársa. Ez a befolyás növekszik, amikor valamely égitest közelebb kerül a Földhöz.

„Néha volna véletlennek tulajdonítani azt, hogy az elmúlt tél oly hosszú ideig tartott — írja Drozdzjeva. Ez egybeesett ugyanis azzal az időszakkal, amikor a Nap kozmikus sugárzása a legerősebb volt”. Jelenleg minden lehetőség megvan a befolyás tanulmányozásához a meteorológiai műholdak segítségével.

TÉLI TAJ

(Ifj. HOLCZ FERENC felvétele)

Műszaki-tudományos hírek

1

A makajevkai (Donyec-medence) kutatóintézet munkatársai melanin nevű önműködő készüléket szerkesztettek, amely megvédi a szénbányászokat a sugártól. A szénbányájra szerelt készülék jelzi a gázok veszélyes töménységét és önműködően kapcsolja a kombájn áramellátását.

2

Az angol fővárosban közzétették az antibiotikumok állattenyésztési és állatorvosi felhasználásával foglalkozó bizottság jelentését. A je-

lentés ajánlja, hogy az állat- és baromfitenyésztésben ne használjanak antibiotikumokat orvosi előírás nélkül. A dokumentum megemlíti, hogy a szarvasmarhák antibiotikumok kezelését art az emberek egészségének.

A bizottság olyan módszerek után kutat, amelyek lehetővé teszik az állatok takarmányába kevert antibiotikumok helyettesítését.

3

A Glomar Challenger amerikai hajó másfél éves óceánográfiai expedíciója után a kutatók arra a következtetésre jutottak, hogy a kontinensek valamikor összefüggő földterületet alkottak, de idővel részekre szakadtak és eltávolodtak egymástól.

Az amerikai tudósok hangsúlyozták, hogy a kontinensek víz alatti vulkanikus központok hatására jelenleg is mozognak, évi 1–4 cm sebességgel.

Az expedíció tagjai kőolajlelőhelyekre bukkantak a Mexikói-öbölben, 600 kilométerre délre New Orleanstól. Úgy vélik, hogy az olaj és más ásványok, például vasérc felfedezése nagy mélységben forradalmasíthatja a geológiát és a technikát.

4

A Szovjetunió Tudományos Akadémiája Vegyészeti-Fizikai Intézetének kutatói felfedezték a szén újabb tulajdonságát, amely lehetővé teszi, hogy szénköszékben használatú gyémántkristályokat állítsanak elő.

A szovjet tudósok szerkesztette különleges reaktorral folytatott kísérletek során két mm hosszú,

5

Jó védelmet nyújt betörők ellen az a tranzistoros riasztóberendezés kombinált biztonsági lakat, amelyet a 3 M Co St. Paul-i (Minnesota állam) amerikai cég készített. Bármilyen erőszakos kinyitási kísérletre automatikusan működésbe lép a telepes árammal laplalt hangerősítő riasztócsengő.

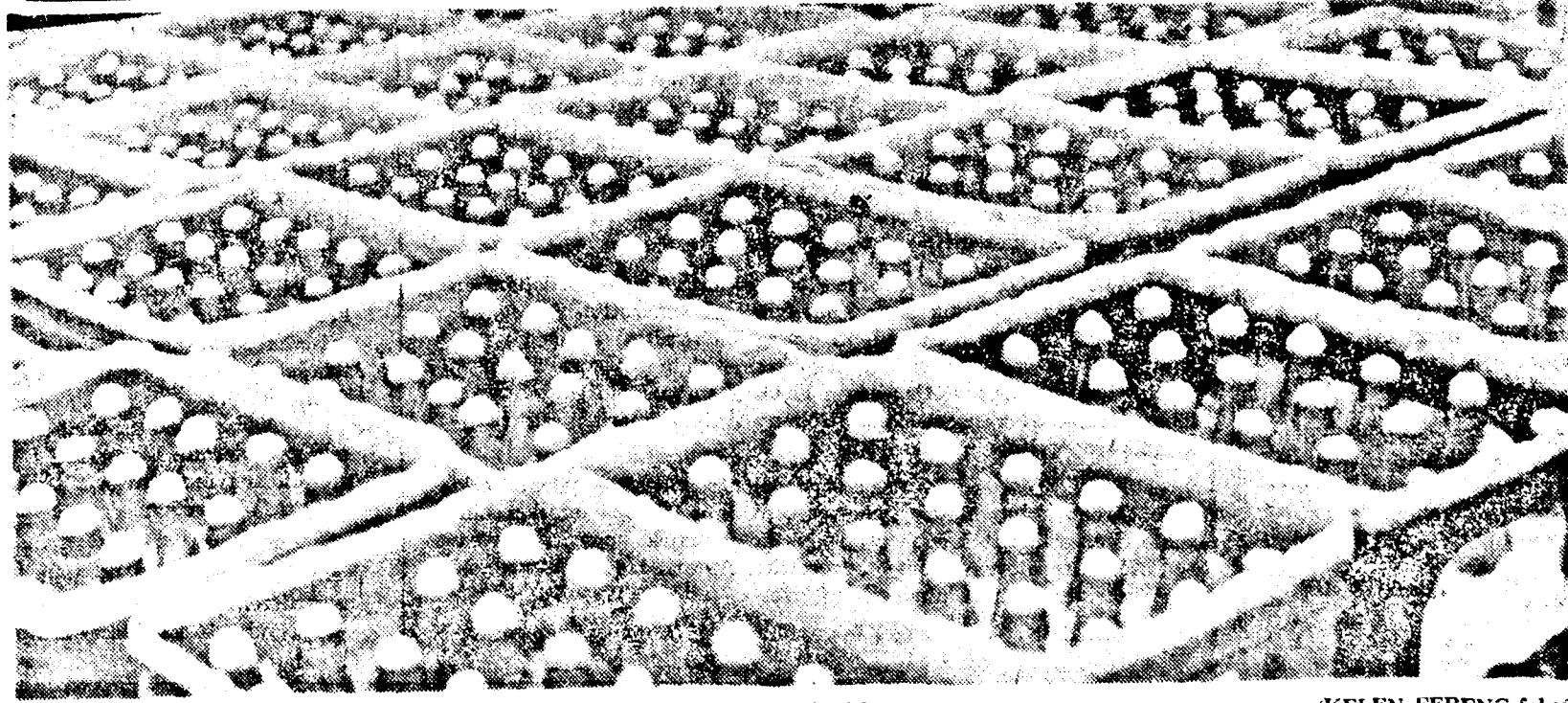
6

Egy japán cég berendezést állított elő, amellyel építőanyag készíthető házartási szintből.

Egy nagy erejű hidraulikus sajrtól van szó, amely térfogatuk egynegyed vagy egyötöd részére preseli össze a hulladékokat. Az így nyert tömböket aszfalttal vonják be, hogy megvédjék a levegő rothasztó hatásával szemben. Az új építőanyag jól használható vízi építkezésekhöz.

7

A franciaországi Laveranban rövidesen megkezdik működését egy üzem, amely kőolajból „hust” gyárt. Az üzem évi termelése 16 000 tonna birkatölgény, sült hús és mártásos csirke lesz — s mindez kőolajban tenyésztett élesztőből készül. E készítmények ize tökéletesen hasonlít a természetes termékekhez. Egy kilo kőolajlelőhelyből azonos mennyiségű „hust” állítható elő. Szakemberek véleménye szerint tíz év múlva a „kőolaj-sült” lehetővé teszi a lakosság proteinellátását.

PEPSI-COLA

(KELEN FERENC felvétele)

NEMZETKÖZI ÉLET

Leningrádban

Román érdemrendeket és érdem- ermeket adtak át

A leningrádi városi szovjet palotájában tartott ünnepség keretében Teodor Marinescu, Románia Szocialista Köztársaság moszkvai rendkívüli és meghatalmazott nagykövete román érdemrendeket és érdemermeket adott át azoknak a szovjet tábornokoknak és tiszteknek, valamint más leningrádi lakosoknak, akiket Románia fasiszta iga alól felszabadulásának 25. évfordulója és Románia Szocialista Köztársaság Fegyveres Erőinek Napjának 25. évfordulója alkalmából tüntettek ki.

Az ünnepségen részt vettek a helyi párt- és állami szerveknek, a leningrádi katonai területnek és a Szovjet-Román Baráti Társaság fiókja vezetőinek és képviselői újságírói.

Nicolae Ceausescu elvtársnak, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsa elnökének a nevében a román nagykövet gratulált a kitüntetteknek.

A kitüntetők részéről A. Frolov vezérrezendes, a leningrádi híradástechnikai katonai akadémiának vezetője mondott köszönetet. Románia párt- és államvezetőségének a kitüntetésekért.

Az osztrák külügy- miniszter nyilatkozata

Kurt Waldheim osztrák külügyminiszter a TASZS hírugynökségnek adott interjújában kijelentette, hogy a budapesti Felhívást aláíró szocialista államok prágai külügyminiszteri értekezletén kidolgozott javaslatok véleménye szerint hasznos alapot nyújthatnak az általános európai konferencia összes országok által elfogadható napirendjének összeállításához.

Ausztria — mondotta Waldheim — helyesli, hogy a napirendre felvegyenek olyan kérdéseket, mint az erőszak mellőzése és az általános európai együttműködés. Hangsúlyozta, hogy a semleges országok fontos szerepet tölthetnek be az európai együttműködés összehívásában, s hogy jelenleg Ausztria megbeszélést folytat több keleti és nyugati országgal a szempontok megismeréséért és közelebb hozásért.

PRAGÁBAN FOLYTATJA MUNKÁJÁT „A párt vezető szerepének lenini megfogalmazása — a szocialista építés alapelve” témájú nemzetközi tudományos értekezlet, amelyet a Lenin-témajáró konferencia rendeztek. Marin Nedelea, a Ștefan Gheorghiu Társadalompolitikai Tudományi Akadémia munkatársa, az értekezleten részt vevő román küldöttség tagja előterjesztette „A munkássztyál — a szocialista Románia vezető ereje” című értekezését.

Terjed a sztrájkmozgalom Svédországban

A trollhaetani Saab gépkocsigyárban a munkások és a munkáltatók tárgyalásainak kudarcát követően az összes alkalmazottak sztrájkolnak.

A vasútszakszervezet főtákarára felhívta az államvasutak figyelmét, hogy a gyenge munkakörülmények miatt sztrájk robbanhat ki a vasutnál is.

A lapföldi vasbanvak dolgozói december 9 óta sztrájkolnak, de a munkáltatók egyelőre nem tettek eléget követeléseiknek.

A Munkáltatók Szövetsége keményen fel akar lépni az ugynevezett törvénytelen (a szakszervezeti központok hozzájárulása nélkül meghirdetett) sztrájkok ellen. A kormány nem kíván beavatkozni a munkakonfliktusokba, szerinte ezek a szakszervezetekre és a munkáltatókra tartoznak.

Fegyveres gengsztereket üldöznek

PARIZS (Agerpres).

Körülbelül 24 óra 500 rendőr üldöz rendőrkutyákkal néhány fegyveres gengsztert Párizs nagy kiterjedésű délkeleti peremvárosában. A veszélyes gonosztervek egyik rejtékhelyén, egy sevani garázsban egész fegyverraktárra bukkantak: többek között autóműta fegyverek, önműködő pisztolyok, kézigránátok kerültek napvilágra. Mint kiderült, a gengszterek nem sokkal a rendőrség megérkezése előtt egy Jaguar gépkocsi a közeli erdőbe menekültek. Ejjel tájban eredménytelenül próbáltak feltáratni egy arra haladó gépkocsit. Utoljára csütörtök hajnalban látták őket a Boussey-Saint Antoine-i lakásépítkezések körül.

Portugál kormányátalakítás és hiú remények

A mult héten történt portugál kormányátalakítás hat minisztert, öt államtitkárt és hat neves államtitkárt érintett. Ruc Patrício átvette a külügyminiszteri tárcát Marcelo Caetano miniszterelnöktől. Saviana Rebelo tábornokot kinevezték az egyesített honvédelmi és hadseregi minisztérium élére.

Noha Marcelo Caetano a kormányátalakítás fontos lépésnek tekintti „a rendszer liberalizálása útján”, semmi jele annak, hogy valóra váltana a 15 hónap-al ezelőtt, a hatalom átvételkor tett ígértét.

Valóban, néhány lényegtelen változástól eltekintve, Portugáliában ma is ugyanaz a helyzet, mint Salazar idején. A PIDE neven ismert titkosrendőrség állszervezése után remény ugyan fel, a demokratikus szabadságjogok helyreállításának huzavonája azonban nyilvánvalóan arra vall: a beígért új politika merő halogatás. Különben

Portugália mítsem változtatta régi gyarmati politikáját. Afrika tekintetében Caetano tökéletesen követi elődje irányvonalát. „A honvédelmi és a hadseregi minisztérium egyesítése le-

hetővé teszi a gyarmati katonai akciók bővítését” — jelentette ki nagykepcien Caetano közvetlenül a kormány átalakítása után. Portugália köztudomásúlag véres kolonialista háborút folytat: 130 000 portugál katoná harcol a felszabadító erővel Guinena-Bissában, Angolában, Mozambique-ban és más gyarmatokon, összesen huszszor akkora területen, mint maga Portugália.

A gyarmati háború természeténél fogva a költségvetés felét is katonai célokra fordítják. Ennek nyilván-

valóan megvannak a belpolitikai következményei. Európában Portugáliában a legkisebb a nemzeti jövedelem és a legnagyobb a katonai költségvetés a lakosság számához képest. A legtöbb irástudatlan is Portugáliában található: az ország lakosságának csaknem fele nem tud írni-olvasni. A portugál gyarmati hadseregből 16 000 katoná szökött külföldre. Portugáliából több mint egymillió munkás ment dolgozni Németország Szövetségi Köztársaságába, Franciaországba, Olaszországba, vagy az északi országokba.

Következőképpen szó sem lehet a portugál rendszer liberalizálásáról. Marcelo Caetano, noha hiú salazaristaként csinált politikai karriert, most liberalizálásának hangzatosával próbálja megszerezni a közvélemény támogatását. Csakhogy a szándék hangzatosabb, mint a valóság. MARIN GHEORGHE

Párizs

ÜLÉST TARTOTT A NÉGYES VIETNAMEI ÉRTEKEZLET

Csütörtökön újabb ülést tartott Párizsban a négyes vietnamei értekezlet. Nguyen Thi Binh asszony, Dél-Vietnam Köztársasága ideiglenes forradalmi kormánya küldöttségének vezetője jelentést terjesztett elő, s ebben rámutat, hogy 1969. november 11-én és 12-én amerikai tisztek parancsnoksága alatt állott saigoni és dél-koreai egységek a Sea Tiger elnevezésű művelet során Quang Nam tartományban lelőttek 700 dél-vietnami, akiknek többsége nő és gyermek volt. Ugyanakkor felgyújtottak több mint ezer házat és több ezer acre területen tönkre tettek a vetéseket. Amint a jelentés hangsúlyozza, levették az állatok ezreit, a tömeggyilkosság túlélőit pedig ugynevezett stratégiai falvakba hurcolták. Az 1965 augusztus és 1969 május közötti időszakban az agresszor csapatok 9 mézárást hajtottak végre, s ezek során körülbelül 2500 polgári lakost öltek meg. Nguyen Thi Binh asszony lezárta, hogy az amerikai kormányának a háború „vietnamizálására” irányuló politikája a fő oka annak, hogy kátyuban van a négyes értekezlet.

Ha Van Lau, Vietnam Demokratikus Köztársaság képviselője felszólalásában azzal vádolta az Egyesült Államokat, hogy a támadások 1968. október 31-i beszüntetése után újabb bombázásokat hajtottak végre észak-vietnami helységek ellen.

Philip Habib, az USA képviselője és Pham Dan Lam, a saigoni delegáció vezetője felszólalásában megkerülte a dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány fődelegátusa és Vietnam DK küldöttségét által felvetett problémákat.

Mint ismeretes, a párizsi négyes tárgyalások egy évvel ezelőtt, pontosabban 1969. január 25-én kezdődtek.

Választási kampány Nyugat-Pakisztánban

RAWALPINDI. (Agerpres). Nyugat-Pakisztánban megkezdődött a választási kampány. A tartomány kormánya nyilatkozatot tett közbe, s ebben hangsúlyozza, hogy a kampány idején nem tűri a törvényszegéseket és a rendzavarást. Ezzel kapcsolatban a nyilatkozat hangsúlyozza, hogy az utóbbi időben „összetűzések voltak a szemben álló csoportok között a politikai gyűlések megakadályozásáért, kísérletek történtek a tanintézetek, a kereskedelmi és iparvállalatok tevékenységének megzavarására, több újságíró megfenyegettek”.

Amint már közöltük, Daccában nemrég hevesen összecsaptak különböző politikai pártok hívei. A városban 24 óráig általános sztrájk volt, egy diák emlékre, akit tavaly a rendőrség meggyilkolt.

A brit miniszterelnök rövidesen az USA-ba látogat

Washingtonban bejelentették, hogy Harold Wilson brit miniszterelnök január 26 és 28 között hivatalos látogatást tesz az Egyesült Államokban. Wilson miniszterelnök Richard Nixon elnökkel és William Rogers külügyminiszterrel tárgyal. Politikai hírmagyarázók szerint megkülönböztetett figyelmet szentelnek a gazdasági kérdéseknek. Amint a külügyminisztérium szóvivője közölte, Harold Wilson megbeszélést folytat David Kennedy pénzügyminiszterrel, Robert Mayo költségvetésügyi igazgatóval és Paul McCrackennel, az elnök gazdasági tanácsosainak vezetőjével is.

LENGYEL NK:
Varsó régi negyedében a háború okozta rombolás után az épületeket eredeti stílusban emelték ujja.

DZSAKARTA. — Csütörtökön folytatódott Dzsakartában a diáküntetések a kormány gazdaság politikája ellen. Amint az Associated Press közli, mintegy 10 000 főnyi tüntető vonult fel a város központjában. A rendőrség közbelépett, hogy meggátolja a tiltakozó tüntetés kiterjedését.

OTTAWA. — Kénytelen volt feladni tervét az a négy tagu kanadai expedíció, amely két szántalpas gépkocsin Quebec tartományból Alaskába akart jutni az északi erdőszéleig az egy 4000 kilométeres utvonalon. Egy hónapot küzdöttek a hóval, hóviharral 40 fokos fagyban, Guy Chevalier-t, az expedíció vezetőjét eszkimók találták meg, miután hat napot töltött egy hóba ázott veremben. Két másik tagot egy vadászcsapat mentett meg, a negyedik pedig, aki Chevalier felkutatására indult, csaknem teljesen megfagyott.

KINSHASA. — Jean Bedel Bokassa, a Közép-afrikai Köztársaság elnöke az utóbbi időben több ízben közvetített annak érdekében, hogy a két kongói állam helyreállítsa diplomáciai kapcsolatát. Szerdén bejelentette, hogy erőfeszítéseit siker koronázta, s a két állam, Joseph Mobutu (Kongó-Kinshasa) és Marien N'Gouabi (Kongó-Brazzaville) találkozni fog a két fővárost elválasztó Kongó folyamon közepén lehorngyózt hajú fedélzetén.

A két Kongó 1968 novemberében szakította meg diplomáciai kapcsolatát.

BUDAPEST. — A budapesti Kossuth könyvkiadó megjelentette a Ki kicsoda enciklopédiát. Magyarországon ezuttal első ízben jelenik meg ilyen életrajzi tájékoztató. A több mint 600 oldalas kötet 7000 kortársunk életrajzi adatait tartalmazza. Szerepelnek benne ismert államférfiak, gazdasági személyiségek, művészek, publicisták, tudósok és más személyiségek a világ minden részéről. A kötet mintegy 120 romániai személyiséget is bemutat.

WASHINGTON. — George Thomson orra egymillió dollárt ér. Legalábbis így vélekedik a cég, amelynek alkalmazottja. A cég felszólította Thomsont, hogy a fenti összegre biztosítsa arcának ezt az ékesített. „Bizvást állíthatjuk, hogy termékeink minőségét Thomson orráról függ” — hangzatosítja a cég a biztosító társasághoz intézett leveleiben. George Thomson valóban a Johnny Walker amerikai cég wisky-szolgáló csoportjának a vezetője.

NEW YORK. — „Nincs semmi különös ebben” — jelentette ki a rendőroknak egy fiatal gépkocsivezető, miután a nebraskai Lincolnban feltartóztatták gépkocsiját. „Száleim tudják, hogy én vezetek az autót. Már ötvenéskorom óta vezetek”. Az eset legalábbis furcsa... a gépkocsivezető most mindössze 10 éves!

LONDON. — Ut angol könnyűbúvár 60 000 líveg pezsgőt ta-

HALÁLOS ÍTÉLETEK ÉS KIVÉGZÉSEK BAGDADBAN

BAGDAD. (Agerpres).

Amint a UPI a bagdadi rádióra hivatkozva közli, az utóbbi 24 órában Irakban 40 személyt végeztek ki. Az illetőket részességgel vádolták a január 21-re virradó éjjel megüthiott puccskísérletben vagy a jelenlegi iraki rezsim elleni korábbi összeesküvésekben. Az ítéleteket egy rendkívüli törvényszék mondta ki, amelyet a letartóztatások után létesített a forradalmi parancsnokság tanácsa a Baath Szocialista Párt tagjaiból.

Hírugynökségi táviratok szerint a kivégzett személyek között tartalékos tábornokok, ezredesek és más tisztszettek vannak, köztük Musleh Rasid nyugalmazott tábornok, volt belügyminiszter Taher Yahia 1964-es kormányában, valamint Abdel Rahman Al-Bazz kabinetjében, Madhat Haj Sirti, Bagdad volt polgármestere. E-rikel ellen.

AHMED LARAKI MAROKKÓI MINISZTERELNÖK szerdán fogadta Vasile Mirceat, Románia Szocialista Köztársaság marokkói rendkívüli és meghatalmazott nagykövét. Ebből az alkalomból a román nagykövet és a marokkói kormányfő a két ország közötti együttműködés fő vonatkozásairól tárgyalt. A megbeszélés szívélyes légkörben folyt le.

zeket tavaly májusban tartóztatták le összeesküvés és idegen hírszerző szolgálatok számára folytatott kémkedés vádjával. Az Associated Press szerint a rendkívüli bíróság életfogytiglani kényszer-munkára ítelt két nőt. Ezek egyike Sadih Saleh Jaber, Saleh Al Jaber volt miniszterelnök lánya. Amint az Associated Press iraki

forrásokra hivatkozva közli a legutóbbi puccskísérlet ügyében további 50 személyt állítanak bíróság elé.

A UPI beiruti tudósítója megjegyzi, hogy amióta Ahmed Hassan El Bakr elnök jelenlegi kormánya vette át a hatalmat, politikai okok miatt Irakban 94 személyt végeztek ki.

DIPLOMÁCIAI KONFLIKTUS IRÁN ÉS IRAK KÖZÖTT

BAGDAD (Agerpres).

Csütörtök reggel Irak külügyminisztériuma tiltakozó jegyzéket adott át Irán bagdadi ideiglenes ügyvivőjének. Irak azzal vádolja Iránt, hogy része van a nemrég megüthiott iraki puccskísérletben.

A jegyzék követeli Irán bagdadi nagykövetének és négy más iráni diplomatának 24 órán belül távozását és azt, hogy Irán bagdadi, kerbelai és basorahi konzulátusát azonnal zárják be, s a személyzet 24 órán belül hagyja el Irak területét.

TEHERÁN (Agerpres). Irán külügyminisztériumának

hivatalos közleménye szerint az iráni kormány határozottan elutasítja és teljesen megalapozatlannak tartja a bagdadi iráni nagykövetség és az iraki konzulátusok személyzetét ért vádakat.

A bagdadi iráni diplomaták kitasításával szembeni intézkedésként Irán követeli Irakot, hogy azonnal hívja vissza teheráni nagykövét, katonai attaséját, és a képvislet három másik tagját. Ugyanintén bejárák Irak összes iráni konzulátusait, s azok személyzetét kényszerítik, hogy 24 órán belül hagyják el Irán területét.

Hadüzenet a dohánynak és a cigarettának

GENE. (Agerpres).

Az Egészségügyi Világszervezet (EVSZ) hadat üzent a dohánynak és a cigarettának mint a halál terjesztőinek.

A szervezet végrehajtó bizottsága genfi ülésükén egyöntetű szavazattal elhatározta, hogy az üléseken megtiltja a dohányzást. A határozat hangsúlyozza: bár minden egyén szabadon dönthet saját egészségéről illetően, ez nem jelenti azt, hogy mások egészségét veszélyeztetheti. Az EVSZ-tanács megbízta vezérigazgatóját, hogy a szervezet május 5-én Genfben kezdődő közgyűlésére készítsen jelentést a dohányzás ellen fogantatott intézkedésekről.

A szervezet európai regionális bizottsága jelentésben hangsúlyozza, pontos és megbízható a-

datok bizonyítják, hogy a tüdőrák, szívbetegek, légcsőhurutok és a többi légzőszervi megbetegedés okozta számos korai halál jórészt a dohányzásnak tulajdonítható.

LONDON. (Agerpres). Szívni vagy nem szívni — ez a nagy kérdés, amely egyre gyakrabban vetődik fel Nagy-Britanniában. Szerda este az alsház első olvasásán elfogadott egy törvénytervezetet, amely előírja, hogy a cigaretták csomagjain figyelmeztessék a közönséget a dohányzás káros hatásaira. Gerald Nabarro konzervatív képviselő a törvénytervezet előterjesztésekor többek között kijelentette, hogy Angliában évente több mint 100 000 ember tönkreteszti egészségét a dohányzással.

A hírügynökségek jelentik

WASHINGTON. — A Szövetségi Nyomozó Iroda gyilkosság vádjával letartóztatt három embert a Yablonski-ügyben. Mint már jelentettük, Yablonskit, az amerikai bányászszakszervezet egyik vezetőjét január 5-én feleségével és lányával együtt meggyilkolták clarksville-i (Pennsylvania) lakásán.

Mindhárom vádlott clevelandi.

lált egy 15 évvel ezelőtt elüllyedt francia hajó roncsai között a La Manche csatornában. Kiderült, hogy a pezsgő nem romlott meg, s íze most is kitűnő. Az angol buvárok a napokban felszínre akarják hozni „szákmányukat”. Örömköbe azonban ürmös is vegyült, mert az angol vámosok kijelentették, hogy hosszas tenger alatti „tárolás” ellenére is kivetik a vámot a pezsgőre.

BUENOS AIRES. — Az utóbbi idők nagy felhőszakadásai miatt árvíz pusztít Comodoro Rivadavia-ban, Argentína egyik jelentős kőolajvidékén. Az ár mindent elpusztít utjában, az utcák rohanó folyókhoz hasonlítanak, tucatnyi család menekült magasabbra fekvő helyekre. A közúti közlekedés, a távíró- és telefonösszeköttetés megszűnt, emberáldozat azonban nem történt. A mentésben helikopterek és repülőgépek segítkeznek, az árvízkarosultakat katonák látják el élelemmel, gyógyszerrel, ruházati cikkekkkel.

CARACAS. — Jacobi Taurer venezuelai útleterember 155 000 dollárt fizetett elarolt 12 éves fiáért. Az ismeretlen gyermekelrablót kijelentették, ha nem kapják meg a fenti összeget a kislíut elpusztítják. Most, hogy a pénz megkapták, a fiucsak hazaengedték.

A caracasi rendőrség beindította a vizsgálatot.

PORT MORESBY. — Az ausztráliai fennhatóság alatt álló New Britain szigeten csütörtökön kitért az Ulawun tűzhányó. A környéki lakosok kénytelenek voltak elmenekülni. Ez volt a leghevesebb vulkánkitörés az utóbbi 50 évben a szigeten. Emberáldozatok nem voltak.

LIMA. — Amazoniában, a brazil nagybirtokosok indiánok százeit ölték meg hatalmas baktériumokkal, hogy megszerezzék földjeiket — közölte dr. Rafael Penalver, a miami egyetem munkatársa a második perui egészségügyi kongresszuson. Mint mondtotta a földbirtokosok baktériumokkal fertőzött élelmiszereket osztottak szét az indiánok között.

Az amerikai szakértő azt is elmondotta, hogy a rovarirtó szerek nagymértéti használata a mezőgazdaságban egyenlő egy kisebb méretű vegyiháborúval. A rovarirtó szerek, véleménye szerint igen károsak a lakosságra.

TEHERÁN. — A teheráni bíróság a tavaly életbe léptetett törvény értelmében halálra ítelt két kábítószercsempészt. A tetten ért csempészek tüzharcba keveredtek a rendőrökkel, s egy rendőrt megölték. Eddig 14 kábítószercsempészt ítélték halálra.